

بسم الله الرحمن الرحيم

تحلیل نهادی از منظر رونالد کوز

و درس‌هایی برای رد بندی انواع برنامه‌ریزی

دانشگاه امام خمینی

برنامه‌ریزی اقتصادی، نیمسال اول ۱۳۹۵-۹۶

دکتر محمدجواد رضانی

برج‌های دوقلوی کوز

Ronald Harry Coase

University of Chicago

Law and Economics, Economics, Law, Property Rights, Transaction costs
Verified email at zoho.com - Homepage

[Follow](#)

Title 1-20

Cited by

Year

The nature of the firm

RH Coase
economica 4 (16), 386-405

33852 1937

The problem of social cost

RH Coase
Classic Papers in Natural Resource Economics, 87-137

28593 1960

The firm, the market, and the law

RH Coase
University of Chicago press

3753 2012

The nature of the firm

RH Coase
Essential Readings in Economics, 37-54

3565 * 1995

Durability and monopoly

RH Coase
The Journal of Law & Economics 15 (1), 143-149

1653 1972

Goo

Citation
Citations
h-index
i10-index

ECONOMICA

Seventh Year
Published Quarterly

NOVEMBER, 1937 Vol. IV (New Series), No.

CONTENTS :

Technical Improvements, Unemployment and Reduction of Working Hours A. G. B. Fisher

The Nature of the Firm R. H. Coase

A New Approach to the Methodology of the Social Sciences Alfred Steiner and Karl Bode

Some Aspects of Discrimination by Public Utilities G. L. Paine

The Principle of Increasing Risk M. Katzeki

Parenthood and Poverty H. S. Becker

"Essays in the Theory of Employment" R. G. Hawtrey

Book Reviews

Recent Important Foreign Books

Books Received

THE LONDON SCHOOL OF ECONOMICS AND POLITICAL SCIENCE
Houghton Street— Aldwych, London

PRICE FIVE SHILLINGS AND SIXPENCE POST FREE

This content downloaded from 129.80.135.88 on Fri, 02 Sep 2016 09:41:51

All use subject to <http://about.jstor.org/terms>

The Journal of
LAW &
ECONOMICS

VOLUME III OCTOBER 1969 PRICE \$2.50

The Problem of Social Cost R. H. Coase

The Intellectual History of Laissez-Faire J. Jacob Viner

The Monetary Tradition in Conservative Politics P. T. H. Myrdal and Lars Krugelius, G.C.V.O.

Responsibility and the Modern Corporation W. G. Katz

Why Should Manufacturers Want Fair Trade? L. Teller

Minimum Wage Effects on Florida's Economic Development M. Marshall R. Colberg

Government Regulation and Urban Poverty: A Case Study of the Boston Transit Authority M. Lerner

English Law and American Law on Monopolies and Restraints of Trade R. Richard Bendix

Quantity Discounts and Competition: Economic Rationality or Robinson-Patman Act V. E. Ferrall Jr.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LAW SCHOOL

This content downloaded from 129.80.135.88 on Fri, 02 Sep 2016 09:41:51

All use subject to <http://about.jstor.org/terms>

برنامه‌ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۶-۹۵، ۱۴۳-۱۴۹، محمدجواد رضانی

ماهیت بنگاه

- تولد در ۱۹۱۰، حومه لندن
- ورود به LSE در ۱۹۲۹

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۱۳۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

3

ماهیت بنگاه

- زمینه و هدف طرح ایده مقاله «ماهیت بنگاه»: تلاشی برای دفاع از برنامه ریزی اقتصادی و برآمده از مجادلات و مباحث موجود در زمان خود.
- بحث مربوط به امکان محاسبه در نظام سوسیالیستی با میزز شروع شد.
- فایده انتقادات میزز برای سوسیالیستها
- زمینه کاری کوز در دهه ۳۰: حسابداری و نظریه بنگاه

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۱۳۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

4

ماهیت بنگاه

- کوز، مدرسه اقتصاد لندن و ماهیت بنگاه LSE و نقش رایبینز در تغییر فضای حاکم رابطه رایبینز با میزز و هایک
- ایده هایک در باب سرمایه و بالتبغ ادوار تجاری قلب انتقاد اتریشی به سوسیالیسم ناهمگنی منبع است.
- کوز در معرض ایده های اتریشی (اثر هایک بر کوز جوان)
- سفر به امریکا و مطالعه ادغام ها به عنوان ابزاری برای اجتناب از اصطکاک ها پرسشن هایی برای تحقیق
- نوعی تناقض بین نظریه اقتصادی (تخصیص منابع براساس قیمت های نسبی) و واقعیت (وجود مدیر به عنوان تخصیص دهنده)
- اگر مدیر توأمی تخصیص منابع در رون بنگاه را دارد، چرا امکان ندارد که کل منابع اقتصاد توسعه یک ابرنگاه به نام دولت تخصیص داده شود؟
- کوز متأثر از پلانت و نوع نگاه به وظیفه مدیر
- برای کوز، تمرکز بر سازوکار قیمت در ابهام گذاردن نقش مدیران و روابط کارگر-کارفرماست.

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

5

ماهیت بنگاه

- «هدف این مقاله، پر کردن خلا ایست که ظاهرآ در نظریه اقتصادی میان دو فرض وجود دارد، یکی این فرض که ابزارهای مکانیسم قیمت وظیفه تخصیص را برعهده دارند و فرض دیگر اینکه کارآفرین/مدیر هماهنگ کنند، تخصیص منابع را انجام می دهد. ما باید مبنای را تبیین کنیم که در عالم واقع، عمل انتخاب بین این دو شیوه بدیل تخصیص منابع، براساس آن انجام شود.»
- «... در دنیای واقعی می بینیم که حوزه های زیادی وجود دارند که این سازوکار تخصیص براساس قیمت نسبی] در آنها کاربرد ندارد. برای مثال اگر یک کارگر از بخش X به بخش Y به بخش Y انتقال یابد، این کار لزوماً به دلیل تغییر در قیمت های نسبی انجام نمی شود، بلکه به این دلیل صورت می گیرد که به وی اینگونه دستور داده است. به کسانی که به برنامه ریزی اقتصادی (economic planning) احتراض دارند، با این استدلال که تمام مسائل از طریق تحرک قیمت ها قابل حل است، می توان اینگونه جواب داد که برنامه ریزی ای درون سیستم اقتصادی (planning within our economic system) وجود دارد که کاملاً از برنامه ریزی فردی ... متفاوت است و به آن چیزی شباهت دارد که برنامه ریزی اقتصادی نامیده می شود.»
- در نهایت آنکه [پی نوشت ۱۴ مقاله کوز] :

“In a competitive system, there is an ‘optimum’ amount of planning!”

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

6

ماهیت بنگاه

- مطالعه عملکرد واقعی بنگاه‌ها به خصوص توجه به ادغام‌ها.
- منطق پاسخ هر دو پرسش: استفاده از سازوکار قیمت‌هزینه بر است.
- وجود انواع هزینه‌ها در فرایند انتفاع از مبادله
- کسب اطلاع از سطح و میزان قیمت‌های مربوطه
- یافتن طرف‌های حاضر به مبادله
- ضمانت اجرای قرارداد
- منطق هزینه-فایده مبنایی برای توجیه دلیل عدم شکل‌گیری برخی بازارها
- تأثیرپذیری از ایندیکاتورها: با توجه به ناهمگنی منابع و دشواری های مربوط به مکمل بودن و توزیع ناهموارشان، مبادلات بازاری پرهزینه خواهند بود چون هزینه‌های بسیاری برای کشف قیمت‌های نسبی بروز می‌یابند.
- وقتی بازار شیوه پرهزینه‌ای برای تعیین استفاده کارای منابع است، به دنبال هم آهنگ کردن عوامل ژولید با آبزاری دیگر می‌رویم.

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

7

ماهیت بنگاه

- پاسخ دقیق تر به پرسش نخست:
- استفاده از سازوکار قیمت‌هزینه بر است و با فرض عقلائی بودن عوامل اقتصادی، بنگاه شکل می‌گیرد؛ چرا که تخصیص برخی از منابع درون بنگاه کم هزینه‌تر است.
- کوز با اتکا به داب به دوگان بنگاه-بازار استناد جست و اساساً مشخصه بنگاه را لغو شدگی سازوکار قیمت دانست.
- صورت بندی و خصیصت:
- عقلائی بودن کارگزار اقتصادی
- نیاز به مبادله برای دستیابی به اهدافش
- انجام مبادلات با هزینه کمتر
- در بازار
- با قرارداد
- با تشکیل بنگاه
- ادغام و مبنای تصمیم ساختن یا خریدن (Make or Buy)

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

8

ماهیت بنگاه

- از منظر کوز، برنامه ریزی عقلائی باید متکی بر حسابداری خاصی برای تخمین هزینه فایده بازاری باشد. هرچند استانداردهای حسابداری به سختی می‌تواند این وظیفه را برعهده گیرد، اما کوز آن را لازم می‌شمرد.
- “The cost of doing anything consists of the receipts which could have been obtained if that particular decision had not been taken. (Coase, 1938/1973)”
- Coase, R. "Business Organization and the Accountant in LSE Essays on Cost Edited by Buchanan, JB, and GF Thirlby." (1973).

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

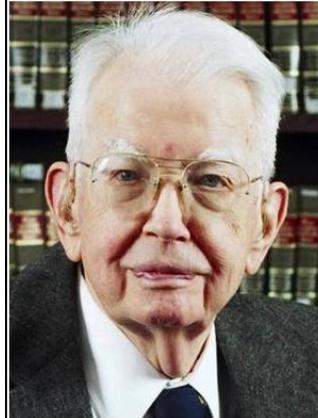
9

ماهیت بنگاه

- پاسخ دقیق تر به پرسش دوم:
- کوز: لنین می‌گفت نظام اقتصادی در روسیه می‌تواند به مثابه یک کارخانه بزرگ عمل کند.
- “economists in the West were engaged in a grand debate on the subject of planning, some maintaining that to run the economy as one big factory was an impossibility (coase, 1988)”
- نه تنها مبادلات بازاری هزینه بر است، مبادلات درون بنگاهی نیز هزینه بر است.
  - نظارت
  - رفع اختلاف
  - یازماندهی مناسب عوامل
  - تداخل و ظایف
  - بروز وظایف فاقد مسئول
- دو دلیل برای وجود حد بالای برنامه ریزی در بنگاه
  - بازدهی نزولی مدیریت
  - روح فردگرایانه کارفرماهای کوچک که ترجیح می‌دهند مستقل بمانند.

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

10

A firm consist of the system of relationships which comes into existence when the direction of resources is dependent on an entrepreneur... As a firm gets larger, there may be decreasing returns to the entrepreneur function, that is, the costs of organizing additional transactions within the firm may rise.

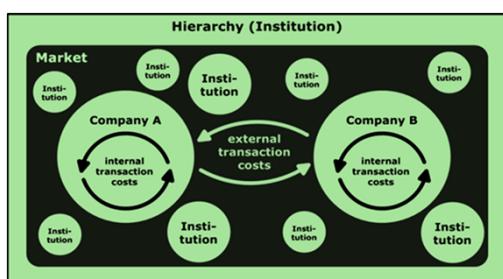
— Ronald Coase —

AZ QUOTES

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۶-۹۵، محمدجواد رضانی

11

ماهیت بنگاه

- جمع بندی پاسخ به دو پرسش براساس ایده کوز
- انتخاب عقلائی انسان
- لزوم مبادله
- وجود هزینه مبادله
- گزینش نهاد موجب شوندۀ مبادله که کم هزینه تر است.
- هر یک از ساختارهای سازمان دهی منابع یک ترتیب یا مناسبت نهادی است.
- طیف این ترتیبات از بازار تا بنگاه
- بازار متکی به برنامه ریزی است، اما اقتصاد بازاری به عنوان یک کل، خیر.
- دلالتی دیگر از ایده کوز: برنامه ریزی تنها توسط مدیران در بنگاه‌ها صورت نمی‌گیرد بلکه پاید توسط دولت و میان‌های چانه زنی جلوگیری شود.

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۶-۹۵، محمدجواد رضانی

12

مسئله هزینه اجتماعی

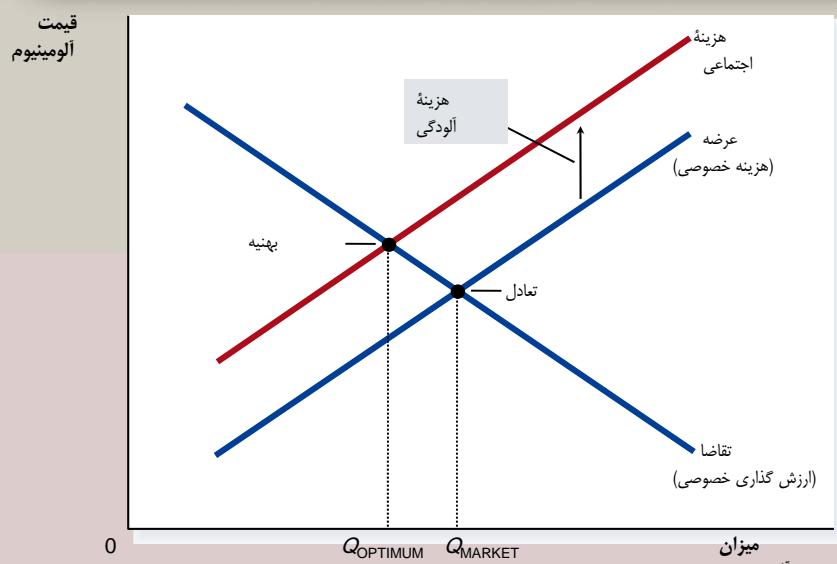
وجه تسمیه آثار خارجی

مثال آثار خارجی یک باغ و در نهایت تولید کمتر از حد بهینه

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۱۳۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

13

نمونه‌ای از اثر خارجی منفی

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۱۳۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

Copyright © 2004 South-Western

13

مسئله هزینه اجتماعی

- عدم جبران برخی هزینه ها موجب تولید زیاده از حد آن می شود.
- عدم جبران برخی منافع موجب کم تولید شدن آن می شود.
- پرسش اصلی: چگونگی مواجهه با آثار خارجی
- دو رویکرد: پیگویی در مقابل کوزی

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

15

مسئله هزینه اجتماعی

- رویکرد پیگویی
- کتاب اقتصاد رفاه (۱۹۲۰)
- راه حل: دخیل نمودن منافع و هزینه های اجتماعی در حساب و کتابهای شخصی
- وضع مالیات
- پرداخت یارانه
- زمینه راه حل پیگو: دخالت دولت

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

16

مسئله هزینه اجتماعی

- رویکرد کوزی
- گمراه کننده بودن رهیافت پیگویی
- شروع تحلیل کوز براساس مفروضات پیگو (جهان عاری از اصطکاک و فقدان هزینه مبادلات)
- در چنین حالتی اساساً آثار خارجی موضوعیت نیافته و تنها مقدمه مورد نیاز تعیین حقوق اولیه است.
- در این حالت تمام هزینه ها و منافع وارد محاسبات هزینه و فایده افراد می شد و همه درونی می شوند. در نتیجه با تخصیص کارای منابع مواجهیم.

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

17

مسئله هزینه اجتماعی

- مثال

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

18

مسئله هزینه اجتماعی

▪ بیانی از قضیه کوز:
... اگر ...

- .1 حقوق مالکیت تصریح شده باشد
  - .2 تعداد افراد معنودی در گیر در موقعیت باشند و
  - .3 هزینه‌های مبادله بسیار اندک باشند
- آنگاه مبالغ خصوصی کارا خواهند بود.

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۱۳۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

19

ردبندی برنامه‌ریزی متأثر از کوز (Lai, 2014)

Table 2. Two dimensions of planning.

Planning body	Actual mode of planning	
	Planning by edict: non-consensual (obligatory)	Planning by contract: consensual (contractual)
The state/government	Planning by edict via legislation A	Planning by contract under the leasehold land system based on the sale of leasehold interests (e.g. Hong Kong; China's land use rights reforms) B
Private firms/individuals	"Might makes right" (e.g. triad zoning) Strategic planning within a business firm that adopts a top-down decision-making process A property management company that has been authorized the right to edict. C	"Private planning" (e.g. via restrictive covenants, as in the case of Houston; company law, as in the case of Shek O Development Company); "Spontaneous planning" Strategic planning in bottom-up decision making companies. Property management companies that run democratically in the sense that benefit the owners of a condo as a whole increases. D

برنامه ریزی اقتصادی، نیمسال ۱۳۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

20

رده‌بندی برنامه‌ریزی متأثر از کوز (Lai, 2014)

- بسیاری همچون هایک قربانی دوگان نامعتبر برنامه‌بازار شده‌اند.
- اساساً هر دو گروه (مدافعان سنتی برنامه‌ریزی و نیز لیبرترین‌ها) وجود سلول **B** را نادیده گرفته‌اند.
- انواع **A** وابسته به مزایای هزینه مبادله‌ای دولت در مقابل بازار به عنوان عامل تصمیم‌یاب اجرا می‌توانند برخوردار از نقش مکمل و مناسب خود سوند.
- هر کدام از این چهار نوع یک ترتیب نهادی خاص است.
- بازار در واقعیت همواره به کارایی مورد نظر لیبرترین‌ها نیست و برنامه‌ریزی نیز می‌تواند براساس قرارداد باشد.
- منابع زیر برای درک ماهیت نوع **B** مفید است:

  - Lai LWC (1995) Some theoretical issues of land use rights reform in China: Some theoretical issues. *Land Use Policy* 12(4): 281–289.
  - Lai LWC (1998) The leasehold system as a means of planning by contract. *Town Planning Review* 69(3): 249–275.
  - Lai LWC (2010) A model of planning by contract: Integrating comprehensive state planning, freedom of contract, public participation, and fidelity. *Town Planning Review* 81(6): 647–673.

برنامه‌ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

21

منابع

- Coase, R. H. "The Nature of the Firm." *Economica* 4.16 (1937): 386–405.
- Coase, Ronald H. "The nature of the firm: origin." *Journal of law, economics, & organization* 4, no. 1 (1988): 3–17.
- Coase, R. H.. "The Problem of Social Cost." *The Journal of Law & Economics* 3 (1960): 1–44.
- Lai, Lawrence W. "'As planning is everything, it is good for something!': A Coasian economic taxonomy of modes of planning." *Planning Theory* (2014): 1–19.
- Bylund, Per L. "Ronald Coase's 'Nature of the Firm' and the argument for economic planning." *Journal of the History of Economic Thought* 36, no. 03 (2014): 305–329.

برنامه‌ریزی اقتصادی، نیمسال ۹۵-۹۶، محمد جواد رضانی

22